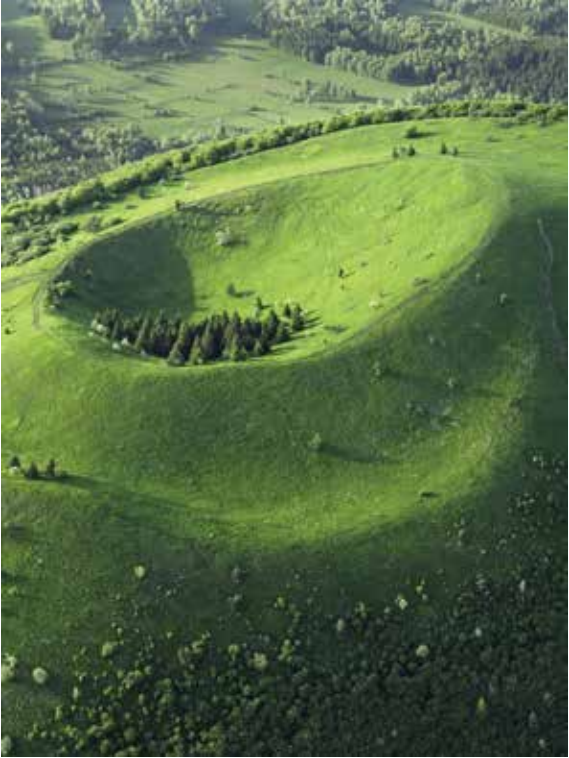

Auvergne

Bourbonnais

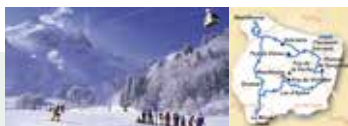
De Puy de Côme
J. Domeze/Photomistop

De regio's van deze gids:

(zie de kaart aan de binnenzijde van het omslag)

1 Clermont-Ferrand en omgeving	blz. 101
2 De keten van Les Puys en de Monts Dôme	blz. 197
3 De Monts Dore en de Cézallier	blz. 225
4 Aurillac, Châtaigneraie en Monts du Cantal	blz. 299
5 Saint-Flour en de Margeride Cantalienne	blz. 367
6 Velay en Brivadois	blz. 393
7 Pays de Thiers en Livradois-Forez	blz. 479
8 Bourbonnais	blz. 515

INHOUD

B. Mollaret/Photononstop

NIET TE MISSEN

Een keuze uit de mooiste plekjes ...6

HOOGTEPUNTEN VAN MICHELIN

De mooiste reisherinneringen 10

REISPLANNER

Een keuze uit de mooiste routes...18

DE REIS VOORBEREIDEN

NAAR DE AUVERGNE

Met de auto	28
Met de trein.....	28
Met het vliegtuig.....	29

VOOR HET VERTREK

Klimaat	30
Nuttige adresssen.....	30
Overnachten	31
Uit eten	32

DE AUVERGNE VAN A TOT Z

Rubrieken in alfabetische volgorde	33
Skioordn.....	38

MET HET GEZIN

Bezienswaardigheden en activiteiten.....	47
---	----

MEMO

Evenementen	50
Leestips	53
Filmtips	55

MEER WETEN OVER DE AUVERGNE

NATUUR EN LANDSCHAP

Het reliëf.....	58
Fauna	59
Flora	61

DE AUVERGNE VANDAAG

Het platteland	64
De industrie.....	65
Kuuroorden en toerisme	66
Een Auvergne zonder grenzen	67

GESCHIEDENIS

Een historisch overzicht.....	69
Beroemde personen.....	74

TRADITIES EN LEVENSKUNST

Eten en drinken.....	76
Tradities	78

ARCHITECTUUR

Een korte geschiedenis.....	81
Plattelandshuizen	84
ABC van de architectuur.....	86

STEDEN EN BEZIENSWAARDIGHEDEN

Parc Naturel Régional des Volcans d'Auvergne.....	94
--	----

1 CLERMONT-FERRAND EN OMGEVING

Clermont-Ferrand	104
Royat	142
Plateau de Gergovie.....	147
Volvic	151
Riom	158
Châtel-Guyon	169
Aigueperse	172
Lezoux	179
Billom.....	183
Vic-le-Comte	190

2 DE KETEN VAN LES PUY EN DE MONTS DÔME

Puy de Dôme	198
Vulcania	209
Pontgibaud.....	211
De basiliek van Orcival	214
Saint-Saturnin.....	217
Lac d'Aydat	221

3 DE MONTS DORE EN DE CÉZALLIER

Issoire.....	228
Saint-Nectaire.....	239
Château de Murol	244
Besse-et-Saint-Anastaise.....	248
Massif du Sancy	256
Le Mont-Dore	264
La Bourboule	270
Tauves.....	276
Bort-les-Orgues en Sumène Artense.....	279
Allanche en de Monts du Cézallier	286
Ardes.....	294

4 AURILLAC, CHÂTAIGNERAIE EN MONTS DU CANTAL

Aurillac	302
De Châtaigneraie Cantalienne.....	311
Monts du Cantal	318
Salers.....	326
Mauriac en het Château de la Vigne	337
Riom-ès-Montagnes	342
Murat	349
Le Lioran	355
Vic-sur-Cère	358

5 SAINT-FLOUR EN DE MARGERIDE CANTALIENNE

Saint-Flour	368
Gorges de la Truyère.....	375
De Margeride Cantalienne	383
Chaudes-Aigues	387

RAADPLEEG VOOR IEDERE PLAATS ONS ADRESBOEKJE

6 VELAY EN BRIVADOIS

Le Puy-en-Velay	396
Mont Mézenc.....	418
Arlempdes	429
Le Chambon-sur-Lignon	432
Yssingeaux.....	437
Monistrol-sur-Loire.....	441
Brioude.....	445
Auzon	460
Massiac.....	463
Blesle.....	467
Lavaudieu	470
Saugues	472

7 PAYS DE THIERS EN LIVRADOIS-FOREZ

Parc Naturel Régional Livradois-Forez.....	480
Thiers	482
Courpière	495
Ambert.....	498
La Chaise-Dieu	507

8 BOURBONNAIS

Moulins	518
Bourbon-l'Archambault.....	530
Souvigny.....	535
Hérisson.....	540
Forêt de Tronçais.....	544
Montluçon	551
Gorges de la Sioule.....	560
Gannat.....	567
Charroux.....	570
Saint-Pourçain-sur-Sioule	575
Lapalisse	582
Vichy.....	588
Montagne Bourbonnaise.....	603

Woordenlijst	614
Register	626
Kaarten en plattegronden.....	XXX

NIET TE MISSEN

★★★ De reis waard

★★ Een omweg waard

★ Interessant

★★★

Notre-Dame-du-Port, Clermont-Ferrand

Harmonieuze, stijlgetrouwe kerk uit de 11de-12de eeuw met een koorafsluiting die kenmerkend is voor de romaanse architectuur van de Auvergne. Prachtige kapitelen in het koor. Zie blz. 110.

G. Gerault / hemis.fr / Getty Images

★★

Gorges de la Truyère

De smalle, ruige kloof die de Truyère in de granieten hoogvlakte van de Haute Auvergne heeft uitgeslepen, is een van de mooiste natuurwonderen van Frankrijk. Zie blz. 375.

Ch. Guy / hemis.fr

F. Comon / hemis.fr

Parc Naturel Régional des Volcans d'Auvergne

Een bijzonder regionaal natuurpark, dat bestaat uit vijf natuurgebieden: Artense, Cézallier, de Monts du Cantal, de Monts Dôme en de Monts Dore. Zie blz. 94.

Vichy

Dankzij het Centre Thermal des Dômes uit 1903, in neo-Moorse stijl, groeide Vichy uit tot de 'Koningin van de kuursteden'. Zie blz. 588.

H. Lenain / hemis.fr

A. Chicurel / hemis.fr

Viaduc de Garabit, Cantal

Deze spectaculaire spoorboogbrug, die de rivier de Truyère overspant, werd in 1884 door Gustave Eiffel gebouwd. Zie blz. 377.

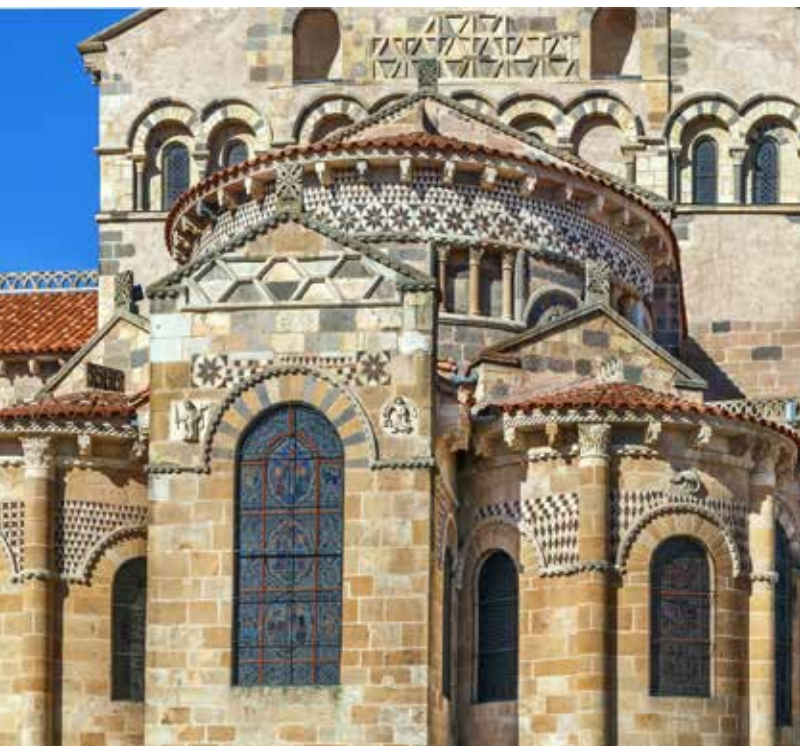

Het dorp Polignac met zijn kasteel
J.D. Dallet / agefotostock

♥ **Ontdek** de wonderde wereld van de gebroeders Michelin. In L'Aventure Michelin, in Clermont-Ferrand, ziet u de eerste autoband; de eerste auto op luchtbanden, de Éclair; de 'treinbus' Micheline, ook op luchtbanden; en de allereerste wegenkaart. **Zie blz. 122.**

♥ **Luister** in het Château de Polignac naar verhalen over oorlogen, soldaten en wapens van eeuwen her en waan u terug in de middeleeuwen. Stel u voor hoe de manschappen hier leefden, in dit enorme fort met zes poorten. **Zie blz. 411.**

Issoire, de benedictijner abdijkerk St-Austremoine
Barbati77/Stock

TOP 5 Kerken

1. De Abbatiale Saint-Austremoine in Issoire (blz. 229)
2. De Basilique Saint-Julien in Brioude (blz. 445)
3. De Basilique Notre-Dame-du-Port in Clermont-Ferrand (blz. 110)
4. De Église Saint-Nectaire (blz. 239)
5. De abdij van La Chaise-Dieu (blz. 508)

Brioude, de Basilique Saint-Julien
H. Lenain / hemis.fr

♥ **Drink** een glas in Le Bistrot d'Ici, op het leuke dorpsplein van St-Saturnin, en blijf hangen voor een van de vele concerten die er worden gegeven. Kijk ook rond in de prachtige romaanse kerk en de oude wijk daaromheen, waar de stilte totaal is. Neem terug de route langs de *lavoirs*. **Zie blz. 220.**

♥ **Wandel** op een herfstavond over de Plaine de Limagne, als de ondergaande zon de vlakke rood, bruin en goud kleurt. U zou bijna denken dat u in Toscane bent. **Zie blz. 173.**

♥ **Bewonder** het sprookjesachtig verlichte Issoire, waar de gebouwen 's avonds laat het best tot hun recht komen. Blijf even staan bij de koorafsluiting van de Abbatiale St-Austremoine, voor de mooie reliëfs met tekens van de dierenriem. **Zie blz. 228.**

♥ **Dwaal** met het hele gezin door het natuurgebied van Chastreix-Sancy, waar een gids vertelt over de rijke flora van de venen – er zijn meer dan duizend soorten geteld. Een leuk spelletje voor de kinderen: wie de meeste plantennamen kan onthouden! **Zie blz. 261.**

De Plaine de Limagne
Tscasta03

Van Moulins naar Vichy

9 dagen

Route: 210 km door de Allier

● Dag 1 & 2 Moulins

Bezoek de oude stad en een museum, zoals het Centre National du Costume de Scène (**blz. 518**).

● Dag 3 De omgeving van Moulins

Rijd via de kastelen van Avrilly en Le Riau naar het Arboretum de Balaine (**blz. 527**). Bezichtig de kerk van St-Menoux (**blz. 533**). Ga met kinderen een dagje naar pretpark met dierenpark Le PAL (**blz. 526**).

● Dag 4 Bourbon-l'Archambault, Souvigny

Bezichtig de oude hoofdstad van de hertogen van Bourgogne (**blz. 530**) en de priorij van Souvigny (**blz. 535**).

● Dag 5 Limagne Bourbonnaise

Bezoek St-Pourçain-sur-Sioule (**blz. 575**) en volg het deel van de rondrit door de Limagne Bourbonnaise (**blz. 576**) dat langs het Château de Billy (**blz. 579**) en het kasteel van Lapalisse loopt (**blz. 582**).

● Dag 6 & 7 Montagne Bourbonnaise

Volg de route 'De Monts de la Madeleine' (**blz. 606**). Rijd via het dal van de Credogne (**blz. 608**) naar Vichy.

● Dag 8 & 9 Vichy

Ontdek de stad: musea, opera, kuuroord, wandeling langs de Allier (**blz. 588**).

Tip: op maandag zijn de musea in Moulins, Saint-Pourçain-sur-Sioule en Vichy gesloten.

De priorij van Souvigny
H. Lenain / hems.fr

De Monts du Cantal

8 dagen

Ch. Guy/hemis.fr

Route: 200 km door de Cantal

● Dag 1 Rond de Puy Mary

Rijd over de passen van de Peyrol en de Puy Mary en maak er een wandeling (**blz. 320**). Ga daarna via de Gorges du Falgoux en de Col de Néronne (**blz. 322**) naar Salers.

● Dag 2 Salers

Kijk rond in Salers (**blz. 326**) en bezoek de Cave de Salers, voor de kazen (**blz. 336**).

● Dag 3 Rond Salers

Rijd de Route des Crêtes (**blz. 331**), via de Col de Legal, en bezoek onderweg Fontanges, Tournemire en het Château d'Anjony. Maak een wandeling door het dal van de Jordanne. Overnacht in Lavigerie.

● Dag 4 Murat

Bezoek de oude binnenstad van Murat (**blz. 349**), bezichtig een museum en de kerk van Bredons (**blz. 351**).

● Dag 5 Alagon en Lioran

Ontdek de Gorges de l'Alagnon

(**blz. 464**) en Le Lioran (**blz. 355**).
Maak er een wandeling.

● Dag 6 Vic-sur-Cère

Kijk rond in het oude centrum (**blz. 358**) en maak een wandeling op de Pas de Cère (**blz. 360**) of bezoek het Château de Pesteils (**blz. 362**).

● Dag 7 Aurillac

Bezoek de oude stad Aurillac en een van de musea (**blz. 302**). Kijk rond in de winkels met streekproducten en... paraplu's.

De rivier de Alagnon
L. Olivier / Photononstop

Voor het vertrek

Klimaat

Infolijn van Météo France –

☎ 32 50 (€ 2,99 + gesprekskosten).

Online: www.meteofrance.com.

Zomer – De koelheid van de beboste bergen contrasteert met de hitte van de vlakten. In Clermont-Ferrand en Vichy kan het drukkend heet zijn.

Herfst – De bossen van de Chaîne des Puys en van de Monts du Livradois lijken door de herfstkleuren in vuur en vlam te staan.

Winter – De sneeuw in de bergen verzacht alle vormen, de meren liggen er haast Scandinavisch bij. De wegen zijn soms slecht begaanbaar: voorzichtigheid is geboden.

Lente – Nu zijn de kleuren het meest intens, met watervallen en beken vol smeltwater.

Nuttige adressen

OVERKOEPELENDE INSTANTIES

Comité Régional de Développement Touristique d'Auvergne –

☎ 04 73 29 49 66 - ma-vr 8.30-12.30, 13.30-17.30 u (vr 17.00 u) -

www.auvergne-tourisme.info.

Promotie en ontwikkeling van toeristische activiteiten in heel het Centraal Massief, informatie, routebeschrijvingen voor wandel- en mountainbiketochten, reserveringen, thematische tochten enz.

Comités Départementaux de Tourisme

Allier – ☎ 04 70 46 81 50 -

www.allier-auvergne-tourisme.com.

Cantal – ☎ 04 71 63 85 00 -

www.cantal-destination.com.

Haute-Loire – ☎ 04 71 07 41 65 - www.auvergnevacances.com.

Puy-de-Dôme –

www.planetepuydedome.com.

Inlichtingen op internet

– **Algemene informatie** over de Auvergne: www.parcs-massif-central.com.

– **Musea en romaanse kunst:** www.terres-romanes-auvergne.com.

– **Streekproducten:** www.fromages-aop-auvergne.com; www.lalentillevertedupuy.com.

TOERISTENBUREAUS

📍 Het adres van het plaatselijke toeristenbureau vindt u in de rubriek 'Inlichtingen' aan het begin van elke plaatsbeschrijving.

Online: **www.tourisme.fr**.

📞 Als u wilt bellen naar een toeristenbureau in Frankrijk waarvan u geen contactgegevens hebt, kunt u dit nummer gebruiken: **32 65** (€ 0,40/min.).

REIZIGERS MET EEN BEPERKING

Het symbool 🚿 betekent dat een bezienswaardigheid toegankelijk is voor reizigers met een beperking.

Algemene informatie

De Blauwe Gids –

www.deblauwegids.nl.

Association Tourisme &

Handicaps – ☎ 01 44 11 10 41 -

www.tourisme-handicaps.org.fr.

Vervoer

Trein – SNCF Accès Plus –

www.accessibilite.sncf.fr. Een lijst van aangepaste stations.

Vliegtuig – Saphir – www.airfrance.fr. Ondersteuning tijdens vluchten van Air France.

www.tourisme-handicaps.org – Algemene informatie over toerisme in Frankrijk voor mensen met een beperking. U vindt ook informatie (accommodatie, aangepaste activiteiten, toegankelijk vervoer) op de eerder genoemde websites van de Comités Départementaux de Tourisme (zoek op 'handicap').

Ook op **www.auvergne-tourisme.info** vindt u via het trefwoord 'handicap' informatie over rolstoeltoegankelijke accommodatie, restaurants en bezienswaardigheden.

Informatie over **handiski**, dat beoefend kan worden in Lioran en in Super-Besse, vindt u op de site van École de Ski Français: www.esf.net.

De gids *Les Chemins de douce heure* (éditions Chamina, 2000) beschrijft makkelijke tochten van een uur over goed begaanbare paden in de Puy-de-Dôme.

Overnachten

De overnachtingsadressen in deze gids, steeds te vinden in het 'Adresboekje' aan het eind van elke plaatsbeschrijving, zijn verdeeld in prijscategorieën (zie de tabel hieronder). De vermelde prijzen gelden voor een tweepersoonskamer in het hoogseizoen.

HANDIGE ADRESSEN

Fédération Nationale Clévacances France – www.clevacances.com.

Accommodaties (gîtes en chambres d'hôtes) met nationaal keurmerk.

Nattitude – www.auvergne-tourisme.info. De overnachtings-

adressen die van Auvergne Tourisme het keurmerk Nattitude hebben gekregen, onderscheiden zich door aandacht voor natuur, welzijn, authenticiteit en comfort. Het label Nattitude staat borg voor een mooi onderkomen en respect voor het milieu.

Overnachten op het platteland

Fédération des Stations Vertes de Vacances et Villages de Neige –

☎ 03 80 54 10 50 - www.station-verte.com. 'Stations vertes' zijn bestemmingen op het platteland en in de bergen, voor het hele gezin, die geselecteerd zijn op omgeving en faciliteiten voor authentiek en duurzaam toerisme. In de Auvergne dragen zo'n zestig plaatsen dit label.

'Welkom op de boerderij' – De gids *Bienvenue à la ferme*, uitgegeven door de Assemblée Permanente des Chambres d'Agriculture (☎ 01 53 57 11 50), is te koop in de boekwinkel en op **www.bienvenue-a-la-ferme.com**. Boerderijherbergen, kampeerboerderijen, B&B's en andere overnachtingmogelijkheden op boerderijen.

Fédération Nationale des Gîtes de France et du Tourisme Vert –

☎ 01 49 70 75 85 - www.gites-de-france.com. Accommodatie in een landelijke omgeving. Gîtes met de aanduiding 'Panda' liggen midden in de natuur en zijn van hoge kwaliteit (meer informatie op de website).

Accueil Paysan – www.accueil-paysan.com/fr. Gîtes, chambres d'hôtes en campings op het platteland.

PRIJSCATEGORIEËN

	Overnachten	Uit eten
Goedkoop	tot € 80	tot € 20
Doorsneeprijzen	van € 80 tot € 120	van € 20 tot € 40
Wat meer luxe	van € 120 tot € 160	van € 40 tot € 60
Pure verwennerij	meer dan € 160	meer dan € 60

Saint-Flour en de Margeride Cantalienne **5**

Michelinkaart 330 - Cantal (15)

SAINT-FLOUR ★★	368
GORGES DE LA TRUYÈRE ★★	375
12 km ten zuidoosten van Saint-Flour:	
DE MARGERIDE CANTALIENNE ★	383
30 km ten zuidwesten van Saint-Flour:	
CHAUDES-AIGUES ★	387

Saint-Flour

6630 inwoners – Cantal (15)

Helemaal aan de rand van de gelijknamige *planèze*, op een basaltplaat met hoge zuilen en uitzierend over het dal van de Ander, ligt Saint-Flour. De vierkante torens van zijn kathedraal, die ooit de weg van de Languedoc naar het oude koninkrijk Frankrijk bewaakte, reiken nog altijd tot hoog in de hemel. Deze levendige consulaire en bisschoppelijke stad bezit veel charme. Het 'Pays d'Art et d'Histoire' ligt tussen La Margeride, de Gorges de la Truyère en de planèze, die zich uitstrekt tot aan de Plomb du Cantal en is een streek met een rijk cultureel erfgoed.

ADRESBOEKJE: BLZ. 373

Overnachten, uit eten, winkelen, sport en ontspanning enz.

INLICHTINGEN

Office de Tourisme – 17 bis pl. d'Armes - 15100 St-Flour - ☎ 04 71 60 22 50 - www.pays-saint-flour.fr - juli-aug.: 9.00-19.00, zo en feestd. 10.00-12.30, 14.30-18.00 u; mei-juni en tot half sept.: 9.00-12.30, 14.00-18.30, za 9.00-12.30, 13.30-18.30, zo en feestd. 10.00-12.30, 14.30-17.30 u; rest v.h. jaar: dag. beh. zo en feestd. 9.00-12.00, 14.00-18.00, za 9.30-12.30 u (za in schoolvak.: 9.00-12.00, 14.00-17.00 u) - gesl. 1 jan., 1 en 11 nov., 25 dec.

Rondleidingen - www.pays-saint-flour.fr. Van Pasen tot half sept. via het toeristenbureau wandelingen met gids door het historisch centrum, inclusief de kathedraal en de wallen. 's Zomers ook 's avonds. Audiogids (gratis).

Bureau de Tourisme (benedenstad) Maison de Pays – 35 pl. de la Liberté - ☎ 04 71 60 22 50 - www.pays-saint-flour.fr - ♿ - juli-aug.: 10.00-12.00, 15.00-18.00 u; juni en 1ste helft sept.: 14.00-18.00, za 9.00-12.00 u - gesl. zo.

LIGGING

Regiokaart B1 (blz. 366). Michelin-kaart 330 G4.

PARKEREN

In de bovenstad kunt u parkeren aan weerszijden van de Allée Georges-Pompidou. Dichter bij het centrum is een parkeerterrein op het plein van de kathedraal, de Place d'Armes.

AANRADER

De kathedraal en zijn vreemde zwarte Christus; de bovenstad, waar de musea de geschiedenis van de streek vertellen.

PLANNING

Reken ongeveer 1.30 uur voor een rondleiding door het oude Saint-Flour, en een dag om de stad en omgeving te verkennen.

MET KINDEREN

Het toeristenbureau heeft mooie schriftjes met informatieve spelletjes over de stad en monumenten; het Musée de l'Agriculture in Coltines en de mooie waterval van Sailhant.

Wandelen

★ Cathédrale Saint-Pierre

Pl. d'Armes - ☎ 04 71 60 22 50 - ♿ - april-okt.: 8.00-19.00 u; rest v.h. jaar: 9.00-18.00 u - rondleiding op afspraak (1.30 uur).

Saint-Flour, met boven op de heuvel de imposante Saint-Pierrekathedraal met zijn vierkante torens
Ch. Guy / hemis.fr

De basiliek staat op de plek van de door een abt van Cluny gestichte priorij van St-Flour. Hij werd vanaf 1396 herbouwd en was midden 15de eeuw voltooid. Het gotische gebouw van lavasteen uit Liozargues straalt duidelijk uit dat het ook dienstdeed als fort. Binnen vallen het schip en de zijbeuken op door hun soberheid. Een rijke collectie schilderijen siert de kapellen. Onder de orgelgalerij is een 15de-eeuwse **muurschildering** van het **vagevuur en de hel**. De grote houten **Christus** (12de eeuw) tegenover de preekstoel wordt ook de 'Mooie Zwarte God' genoemd. In de Chapelle St-Jean-Baptiste hangt een **piëta** uit de 15de eeuw, terwijl de verguld bronzen **reliëfschrijn** in de apsis kapel de relieken (1897) van de 5de-eeuwse bisschop Saint Flour (Florus) bevat.

Ook de glas-in-loodramen van Viollet-le-Duc en het hedendaagse meubilair van meester-edelsmid Goudji – altaar, spreekgestoelte, zetels van de misdienaars en liturgische voorwerpen – zijn de moeite waard.

Zuidtoren – *Rondleiding juli-aug. vr 10.30 u.* In de 35 m hoge toren was ooit het bisschoppelijk paleis. In het eerste vertrek zijn op de schoorsteenmantel de twee bisschoppen te zien die de kathedraal hebben herbouwd. De fresco's stellen het Beest van de Apocalyps voor. In het tweede vertrek is een afbeelding van een steekspel en graffiti op de muren (de toren was ooit een gevangenis).

5

DE MOOIE ZWARTE GOD

De notenhouten Christus aan het kruis in de Cathédrale St-Pierre, bijgenaamd de 'Mooie Zwarte God', heeft dezelfde stijkenmerken als de grote romaanse Christusfiguren van de Cantal (Montsalvy, Valuèjols, Vebret), de Haute-Loire (Arlet, Auzon, Lavaudieu, Lavoûte-Chilhac, Lavoûte-sur-Loire) en zelfs de Aveyron (Thérondels, Salle-la-Source). De datering heeft veel controverses opgeroepen, maar nu is vastgesteld dat al die levensgrote beelden in de tweede helft van de 12de eeuw zijn gemaakt in een atelier in de Auvergne. De van oorsprong polychrome beelden, zoals de zwarte Maagden, zijn in de 19de eeuw zwart gemaakt omdat dat toen in de mode was.

★ Musée de la Haute-Auvergne

1 pl. d'Armes - ☎ 04 71 60 22 32 - www.saint-flour.net - juli-sept.: 10.30-18.30 u; april-juni, okt. en schoolvak. (beh. juli-aug.): wo-za 14.00-18.00 u; rest v.h. jaar: vraag inlichtingen - gesl. feestd. - € 4 (tot 2 jaar gratis) - € 6,50 combikaartje met Musée d'Art et d'Histoire Alfred-Douët - gratis 1ste zo v.d. maand.

Dit museum in het oude bisschoppelijk paleis, dat in de 17de eeuw herbouwd werd, bestaat onder meer uit een **archeologische afdeling** in de vroegere keukens (monumentale schouwen) en de wijnkelder van de bisschop. Het merendeel van de collectie is afkomstig van opgravingen van de tumulus van Mons, bij Saint-Georges en uit de necropolis van Laurie, nabij Massiac. Ook te zien: een mooie bronzen **beenbeschermer**★ met zes ringen, samengehouden door een pin. In een ruimte met een gewelfd stenen plafond is een *buron du Cantal* nagebouwd. In de kapittelzaal, het enige restant van de romaanse priorij, bevindt zich de **schat**★ van de kathedraal (sierstukken van de koning van zijde uit Lyon met gouddraadborduur) en portretten van de bisschoppen. De privékapel van de bisschop, met beschilderd plafond, herbergt een 12de-eeuws reliekebeeld van de H. Petrus van polychroom hout uit de priorij van Bredons (📍 Murat, blz. 349), een beeld van de H. Flour uit de 14de eeuw, negen panelen van bewerkt hout uit de 16de eeuw en een aantal Mariabeelden uit de 12de tot de 18de eeuw.

De andere zalen zijn gewijd aan 19de-eeuwse meubels en volkskunst uit de Haute Auvergne: muziekinstrumenten, hoeden en petten, houtsnijwerk.

In de bovenstad

Loop van de door galerijen en oude gevels omzoomde Place d'Armes naar de Rue Sorel. De kerk **Saint-Vincent** was vroeger een dominicaner klooster (*geopend tijdens exposities, vraag inlichtingen*).

Ga links de Rue des Jacobins in en neem dan de Rue de la Collégiale, die is vernoemd naar de 14de-eeuwse **kapittelkerk Notre-Dame (of Halle aux Bleds)** in flamboyant-gotische stijl. De kerk staat op de plek van een oudere romaanse kerk die was gewijd aan de H. Foy. Dit was een etappe op de route naar Santiago de Compostela. Het eenvoudige grondplan lijkt op dat van de abdijkerk Saint-Robert in La Chaise-Dieu (📍 blz. 509). Tijdens de Revolutie diende de kerk als graanschuur en werden de kapellen verpacht. Na de restauratie heeft de kerk zijn oorspronkelijke pracht, eenheid en indeling teruggekregen (tegelvloer en houten gewelven). De moderne ramen, het rozet en het bronzen portaal zijn van Marino di Teana. In de Halle aux Bleds worden wintermarkten, concerten, voorstellingen en zomerexposities gehouden.

In de **Rue Marchande** staan enkele oude panden. Van het 15de-eeuwse gouverneurshuis (nr. 31) zijn de gevel en de binnenplaats te zien. Hôtel Brisson (nr. 15) heeft een 16de-eeuwse binnenplaats en fraaie vensters met gedraaide pilaren. Andere mooie straten: **Rue du Breuil** (15de-eeuws huis op nr. 8) en **Rue du Thuile-Haut**, die naar de Porte du Thuile voert. In de middeleeuwen had deze poort een dubbel valhek en een houten deur.

In de omgeving Regiokaart (blz. 366)

Coltines B1

📍 *Neem vanaf Saint-Flour de D926 richting Murat, en dan rechts de D14 naar Coltines.*

★ **Musée de l'Agriculture Auvergnate** – In het dorp - ☎ 04 71 73 27 30 - www.coltines.com - 📍 - juli-aug.: 9.30-12.00, 14.00-18.30 u; rest v.h. jaar: 10.00-12.00, 14.00-17.00, zo 14.00-17.00 u - gesl. 1 jan., 25 dec. - rondleiding (1.15 uur) - € 6 (tot

SAINT-FLOUR EN DE MARGERIDE CANTALIENNE

10 jaar € 3,50). Wie gerst van tarwe wil kunnen onderscheiden, of salerskoeien van koeien uit de Limousin, kan terecht in het museum van Coltines. In dit 17de-eeuwse huis op het Plateau de la Planèze wordt aan de hand van een boeiende interactieve presentatie het agrarische leven in de Auvergne van de eerste helft van de 20ste eeuw behandeld.

 Tijdens een wandeling door het op de planèze van St-Flour gelegen Coltines, kunt u genieten van de typerende gedrongen huizen, de wasplaats, de broodovens en de bronnen waar de dieren werden gedrenkt.

Rondrit Regiokaart (blz. 366)

VALLÉE DE L'ANDER BC1

 Route van 44 km, in groen aangegeven op de kaart op blz. 366. Reken op ca. 4 uur. Verlaat St-Flour in het oosten via de D990. Ga rechts de D25 op.

Gorges de l'Ander C1

De weg volgt de loop van de rivier tussen de rotsachtige en beboste hellingen en eindigt bij een schilderachtige rivierbocht in het gehucht Bout-du-Monde. Keer terug en neem links de D250. Daarna nogmaals links een kleine weg in de richting van Grizols. Ga na dit gehucht links de D40 op.

★★ **Château d'Alleuze B1** blz. 378)

Verlaat Alleuze noordwaarts via de D116.

Église de Villedieu B1

De kerk Notre-Dame-de-la-Nativité, deels romaans, deels gotisch, heeft nog een mooie poort met een smeedijzeren **deurklopper**. In het koor is een fraai hoofdaltaar te zien, koorstoelen en een lessenaar met fijn snijwerk.

Rijd verder via de D116. Neem bij de kruising links de D921.

Château des Ternes B1

☎ 04 71 73 00 60 - www.les-ternes.fr - rondleiding (45 min.) van half juli tot half aug. (tijdelijke exposities): 14.00-19.00 u - gesl. za, zo - € 4 (tot 12 jaar gratis) - spelboekje voor kinderen beschikbaar.

Dit kasteel uit de feodale tijd werd verwoest tijdens de Honderdjarige Oorlog, herbouwd in de 15de eeuw en verbouwd in de 19de eeuw. Sinds 1909 heeft Alfred Douët zich ingespannen om het gebouw zijn oorspronkelijke uiterlijk terug te geven. Te zien: hoektoren, weergangen, mezekouwen, wenteltrap.

Neem de D921 noordwaarts en dan de D926 richting Murat.

Église de Roffiac B1

Deze romaanse kerk is gewijd aan de H. Gal. Hij dateert grotendeels (behalve de sacristie en de traptoren) uit de 12de eeuw. De klokkentoren heeft vier openingen. De elf **kapitelen** hebben elk een eigen thema, waaronder Ontucht en Michiel die de draak verslaat.

De sobere façade verradt niets van het rijke interieur met fresco's en beschilderde kapitelen. Het bouwwerk bestaat uit een schip met tongewelf en een vijfhoekige koorafsluiting. De kapitelen met griffoenen met kelken, sirenen, Samson en de leeuw zijn de moeite van het bezichtigen waard. Van het 13de-eeuwse kasteel waarvan deze kerk de kapel was, rest enkel nog de traptoren. Verlaat Roffiac in het noorden via de D404 en daarna de D340. Parkeer op het parkeerterrein van het Château du Sailhant.

★ Château du Sailhant B1

☎ 06 89 72 08 60 - www.sailhant.com - rondleiding (50 min.) juni-sept.: 10.00-12.00, 14.00-18.00 u; april-mei en okt.: 14.00-18.00 u - dag. in juli-aug., gesl. ma en sept. en di en april-juni - tijdens schoolvak.: vraag inlichtingen - € 10 (tot 12 jaar € 5) - kaartje geeft ook toegang tot de tuinen 11.15-17.15 u.

Dit 11de-eeuwse kasteel staat op een meer dan 30 m hoge rotskaap met schans en is van verre zichtbaar. In de 14de eeuw kreeg het, ter bescherming tegen plundersaars, een toren en een verdedigingsmuur met ophaalbruggen. In 1880 kocht de Parijse Mary Raynaud, oprichtster van de Staatsbank, het kasteel en maakte er een imposant gebouw van door enkele torens toe te voegen en de reeds bestaande torens te verhogen. In 1997 kwam Le Sailhant in handen van de Amerikaanse architect-ontwerper Joseph Pell Lombardi, die een groot-scheepse restauratie in gang zette. Het luxueus gemeubileerde kasteel is sinds 2016 geopend voor publiek, dat welkom is in de kapel, de eetzaal, de grote herenkamer, de bibliotheek en de keuken. Dit leerzame bezoek met veel extra informatie mag u niet missen.

Cascade du Sailhant B1

🌿 15 min. heen en terug. 🧑🏻 Het toegangspad naar deze waterval, die ook wel de Cascade du Babory wordt genoemd, voert langs de spectaculaire vulkanische rotsen waarop het Château du Sailhant is gebouwd. De waterval stort in een halve boog vanaf hoge hellingen omlaag; beneden is een klein meer. Verlaat Le Sailhant in het zuiden via de D40. De D679 gaat naar St-Flour.

SAINT-FLOUR: ADRESBOEKJE

OVERNACHTEN

DOORSNEEPRIJZEN

Grand Hôtel de l'Étape –
Buiten plattegrond - 18 av. de la République - D909 - ☎ 04 71 60 13 03 - www.hotel-etape.com - 📍
 ♿ - 22 kamers € 77/89 - ☞ € 11,80 -
 ✂ lunchformule doordeweek € 15,70, menu € 29,80/47,50. Het Grand Hôtel de l'Étape staat al drie generaties lang zijn mannetje. Grote, keurig ingerichte kamers, waarvan sommige met uitzicht op de berg. In het restaurant serveert men regionale gerechten: bladerdeeg-taart uit de Cantal, pens, entrecôte au bleu, gegrilde pavé de bœuf. Prima bediening.

4 **Hôtel-Restaurant de l'Ander** – B1-2 - 6 av. du Cdt-Delorme - D909, in de benedenstad - ☎ 04 71 60 21 63 - www.hotel-ander.com - 20 kamers € 59/89 - ☞ € 9,90 - ✂ menu € 22/50. Verzorgde, verrijnde en inventieve gerechten

typeren het restaurant van de Ander, dat vaak helemaal vol zit. Het huismenu, 'Le Terroir Repensé', laat het water in de mond lopen vanwege zijn geslaagde combinaties. De in lichte tinten gerenoveerde kamers van het hotel zijn ruim en allemaal voorzien van een inloopdouche.

WAT MEER LUXE

3 **Chambres d'hôte La Maison d'Adélaïde** – B2 - 12 r. de la Rollandie - ☎ 04 71 73 96 50 - www.maisonadelaide.com - 4 kamers € 100/135 ☞. Dit 19de-eeuwse herenhuis staat in de bovenstad naast de kathedraal. Het was ooit het chique onderkomen van een lokale stoffenhandelaar. De inrichting van de kamers houdt het midden tussen bourgeois-charme en hedendaagse lijnen. Mooie betimmeringen in de eetzaal. Achter is een privétuin op enkele meters van het huis.

SAINT-FLOUR EN DE MARGERIDE CANTALIENNE

UIT ETEN

GOEDKOOP

2 Le Cantalou – A1 - 3 cours
 Spy-des-Ternes - ☎ 04 71 20 94 75 -
 ☎ 06 52 64 09 16 - www.loucantalou.fr - dag. geopend - à la carte € 6/24,
 dagschotel € 9,50. Etablissement
 aan de rand van het historische
 centrum met een moderne, warme
 uitstraling. Laurent Berthome ser-
 veert smaken van hier en elders.
 De menukaart wordt regelmatig
 vernieuwd. Laat u op een mooie
 dag op het terras verleiden tot een
 plankje met vleeswaren of kazen,
 begeleid door een originele selectie
 wijnen. Of proef de beroemde ham-
 burger met huisgemaakte frieten.

DOORSNEPRIJZEN

3 La Folie des Sens – B2 - 36 r.
 de la Rollandie - ☎ 04 71 60 42 21 -
www.folie-des-sens.fr - gesl. wo -
 menu 'Sens' € 24,50, menu 'Folie'
 € 33,50/36,50. Er zitten altijd gas-
 ten in de Folie des Sens. Ze genie-
 ten van de foie gras aux escargots
 persillés met Bourgogne. Maar
 Marie en Christophe bereiden ook
 Japanse gerechten, en alleen al de
 namen van de gerechten maken u
 gelukkig. Rustige inrichting.

1 Chez Geneviève – A2 -
 25 r. des Lacs - ☎ 04 71 60 17 97 -
www.restaurant-saint-flour.com -
 dag. in juli-aug.; 's winters: gesl.
 zo-ma en wo-avond - menu € 26,50.
 Chez Geneviève zit dikwijls hele-
 maal vol. Het geheim van dit kleine
 restaurant? De prettige sfeer en de
 heerlijke, op inventieve wijze van
 verse producten bereide streekge-
 rechten in ruime porties.

EEN TUSSENDOORTJE

Le Manoir des Saveurs – 54 av. du
 Lioran - D926 (winkelcentrum van
 Montplain) - ☎ 04 71 60 15 43 - www.manoir-des-saveurs.com - -
 6.00-19.00 u - gesl. zo. Ten westen
 van de stad. Grote sortering vers in

de houtoven gebakken brood (met
 olijven, honing en noten), salon
 de thé. Regelmatig demonstraties
 patisserie-chocolaterie. Macarons
 behoren tot de specialiteiten van
 het huis.

WINKELN

Crèmerie des Lacs – 53 r. des Lacs -
 ☎ 04 71 60 08 20 - 9.00-12.30, 14.30-
 19.00, zo en feestd.: 9.00-12.30 u - gesl.
 ma. Hier vindt u een grote keuze
 aan kazen van de Auvergne met
 AOP-keurmerk direct van de pro-
 ducent. Daarnaast producten uit
 de Cantal, witte linzen uit St-Flour,
 erwten van de planèze, appelsap
 en cider uit de Haute Auvergne,
 confitures. En altijd een bediening
 met een glimlach!

Les Fromageries Occitanes –
 2 r. Léopold-Chastang - ☎ 04 71 60
 53 28 - www.les-fromageries-occitanes.fr - 9.30-12.00, 14.00-
 18.00, za 9.30-12.00 u - gesl. zo. De
 beste kazen van de Auvergne
 met AOP. De Fromageries
 Occitanes houden de kaastradities
 van de Auvergne en de Pyreneeën
 in ere onder de merken Cantorel
 en Capitoul.

EVENEMENTEN

Hautes Terres – 3 dagen eind
 juni - www.festivalhautesterres.fr.
 Concerten (internationale arties-
 ten), exposities, kraampjes met
 etenswaren en ambachtelijk hand-
 werk uit de bergen.

Chemin d'Art – Van half juli tot half
 sept. - www.chemindart.fr. Biennale
 van moderne kunst, steeds in de
 even jaren.

Festa del País – Begin aug. - www.saintflour.net. Groot jaarlijks feest
 over landbouw en de bergen: de-
 monstraties, jacht en visvangst,
 dorsen, biologische markt, enzo-
 voort.

De Gorges de la Truyère en het door Gustave Eiffel gebouwde viaduct van Garabit
A. Chicurel/hemis.fr

Gorges de la Truyère

Van Garabit naar de Vallée de Brezons

Cantal (15)

De Truyère heeft in de hoogvlakte van de Haute Auvergne smalle, diepe, kronkelende en woeste kloven uitgesleten die tot de mooiste natuurwonderen van Midden-Frankrijk behoren. Door de stuwdammen, gebouwd voor de opwekking van energie, zijn de kloven getransformeerd tot een al even schitterend meer. Het viaduct van Garabit en het Château d'Alleuze zullen diepe indruk op u maken. Het spectaculaire dal van Brezons in het westen biedt adembenemende landschappen.

ADRESBOEKJE: BLZ. 381

Overnachten, uit eten, winkelen, sport en ontspanning enz.

INLICHTINGEN

Bureau du Tourisme de Pierrefort –
29 av. Georges-Pompidou - 15230
Pierrefort - ☎ 04 71 23 38 04 - www.pays-saint-flour.fr - 8 juli-1 sept.: 9.00-12.30, 14.00-18.00, zo en feestd. 10.00-12.30 u; schoolvak. (beh. juli-aug.), 1 juni-7 juli en sept.: dag. beh. zo 9.00-

12.30, za 9.00-12.00 u; rest v.h. jaar: dag. beh. za, zo en feestd. 9.00-12.30 u.

Bureau de Tourisme de Neuvéglise – In het dorp - 15260
Neuvéglise - ☎ 04 71 23 85 43 - juli-aug.: 10.00-12.30, 14.30-18.00, zo en feestd. 10.00-12.30 u; rest v.h. jaar: di en do-za 9.00-12.30 u - gesl. feestd.

GORGES DE LA TRUYÈRE

LIGGING

Regiokaart B1 (blz. 366) – Michelin-kaart 330 H/I 5/6. De engten van de Truyère strekken zich uit van het zuidoosten van Saint-Flour, net voor het viaduct van Garabit, tot Entraygues, bij de samenvloeiing met de Lot. Geen enkele weg doorkruist dit gebied helemaal, maar vele snijden erdoor en bieden mooie uitzichten.

AANRADER

De landschappen vanaf de Belvédères de Mallet en Vezou, de romantische omgeving van Alleuze

en het viaduct van Garabit dat in de avonden mooi verlicht is. Het dal van Brezons.

PLANNING

Een dag volstaat om een mooie indruk te krijgen van de rivierengten.

MET KINDEREN

De ruïnes van het feodale Château d'Alleuze; boottochtje over het Lac de Garabit-Grandval en andere wateractiviteiten in de regio (zie 'Adresboekje'); watervallen in het dal van Brezons.

Rondritten Regiokaart (blz. 366) en detailkaart (hiernaast)

Het smalle dal van de Truyère, met haar sterke hellingen in graniet, was nauwelijks bewoond en telde slechts weinig wegeninfrastructuur. Dat maakte haar geschikt voor de aanleg van stuwmeren. De bouw van de centrale van **Brommat** begon in 1914, werd tijdens de Eerste Wereldoorlog stilgelegd en uiteindelijk voltooid in 1932. De laatste bouwwerken dateren van 1962, toen stroomopwaarts de brug van Lanau werd gebouwd die het mogelijk maakte het totale hoogteverschil tussen Garabit en Entraygues-sur-Truyère te benutten.

★★ VAN GARABIT NAAR CHÂTEAU D'ALLEUZE BC1

 Route van 60 km, in rood aangegeven op de kaart hiernaast. Reken op 2.30 uur.

★★ Viaduc de Garabit

☞ 04 71 60 22 50 - 's avonds mooi verlicht juni-aug.: vanaf zonsondergang tot 1.00 u (14 juli en 15 aug. de hele nacht); van half maart tot eind mei en 1 sept.-11 nov.: vanaf zonsondergang tot 22.00 u (nacht van Pasen de hele nacht); kerstvak.: 18.30-21.00 u (kerstnacht en 1 jan. de hele nacht); rest v.h. jaar: vr-zo 18.30-21.00 u.

Het viaduct is een elegant en gewaagd bouwwerk. Het is ontworpen door ingenieur **Léon Boyer** en gebouwd door **Gustave Eiffel** ('ABC van de architectuur' blz. 91), die dankzij de ervaring die hij bij Garabit (1880-1884) had opgedaan, in Parijs zijn beroemde toren voor de Wereldtentoonstelling van 1889 kon ontwerpen en bouwen.

Het bijzondere viaduct heeft zijn oorspronkelijke rode kleur teruggekregen, die mooi afsteekt tegen het groen van de diep uitgesleten hellingen die soms bebost zijn en soms bezaaid met rotsblokken. Met de aanleg van het treinviaduct tussen Parijs en Béziers was het Centraal Massief niet langer afgesloten gebied. 's Avonds is het viaduct prachtig verlicht en ziet het er nog indrukwekkender uit. Sinds de voltooiing van de stuwdam van Grandval komt het water tot aan de pijlers waarop het stalen viaduct rust dat 95 m boven het maximale niveau van het stuwbekken uitsteekt

Sla aan de zuidkant van de brug rechtsaf naar Faverolles.

De weg steekt het rotsachtige ravijn van de Arcomie over, een zijrivier van de Truyère die in het hoge water van het stuwmeer is opgegaan. Na de over-

Vertaling	Lore Aertsen, Sylvia Birnie, Mieke Moors, Karin Snoep, Inge Geleyn
Eindredactie	Frans van der Heijden
Opmaak	Asterisk*, Amsterdam
Omslagfoto	Image Select
Oorspronkelijke titel	Guide Vert Auvergne
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Uitgevers	Philippe Orain (Michelin, Parijs) Lieven Defour (Lannoo, Tielt) Françoise Rault
Hoofdreductie	
Redactie	Marie-Anne Damase, Louise Druet, Renée Grimaud, Serge Guillot, Gaelle Redon, Manuel Sanchez, Marion Vacherot
Grafisch ontwerp	Christelle Le Déan, Sandro Borel
Omslagontwerp	Keppie&Keppie, Varsenare
Cartografie	Denis Rasse, Evelyne Girard, Florica Paizs, Costina-Ionela Tarcea Stadsplattegronden: © MICHELIN en © 2006-2017 TomTom. All rights reserved.
Met dank aan	Cristian Catona, Marion Desvignes-Canonne, Hervé Dubois, Isabelle Foucault, Maria Gaspar, Bogdan Gheorghiu, Pascal Grougon, Bénédicte Lathes, Sophie Roques, Pierre Olivier Signe, Marie Simonet

© Michelin

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2020

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen) worden beschouwd als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld.

Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres

De Groene Reisgids
Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt
degroenereisgids@lannoo.be

De Groene Reisgids
Uitgeverij Terra Lannoo bv
Postbus 23202
1100 DS Amsterdam Zuidoost
info@terralannoo.nl

www.lannoo.com

D/2020/45/550 - NUR 512
ISBN 978 94 014 6512 0

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.